

φιλίαν με ἄλλον κύνα. Ἐφόφησε δὲ ὁ λέων οὗτος τὸ γ. ἔτος τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως. Τὸ σῶμά του, γεμισθὲν ἀχύρων παρὰ τοῦ Δεσμουλίνου, φαίνεται ὡς ζῶν ἀκόμη εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς φυσικῆς Ἱστορίας.

— Διηγοῦνται δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ περὶ τοῦ λέοντος, ὅτι δηλαδὴ οἱ φύλακες συμπαίξουσι μετ' αὐτοῦ, σύρουσι τὴν γλῶσσάν του, καὶ ἐνίοτε τὸν παιδεύουσι μάλιστα. Εὐρίσκονται δὲ καὶ πολλὰ παραδείγματα τοῦ ὅτι ἔχει τὴν εὐκολίαν ν' ἀναγνωρίζῃ ἀμέσως τοὺς πρῶην φίλους του. (*) — Ἡ δὲ δύναμις του τοσαύτη εἶναι, ὥστε πολλάκις, εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἑλπίδος μάλιστα, φαίνεται εἰς τὰς ἐρήμους σηκόνων βοῦν ἢ ἄλλο παρόμοιον ζῶον μετ' αὐτὴν εὐκολίαν, ὡς ὁ γὰρ τὸς σηκώνει τὸν ποντικόν.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ἢ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ. Ἄρθρ. ε.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΠΟΥ [†]

Ἐξετάζοντες καταλεπτῶς τὰ ἔργα τοῦ ἀνθρωπίνου κόπου, βλέπομεν ὅτι εἰς ὅποιονδήποτε πρᾶγμα ἀναφέρεται, γενικῶς ἀπαιτεῖ τὰ τρία ταῦτα.

Τὸ πρῶτον ἀπαιτούμενον εἰς γέννησιν ὁποιοῦδήποτε εἰδικοῦ προϊόντος εἶναι ἡ μελέτη τῶν νόμων καὶ τῆς φύσεως τοῦ προϊόντος τούτου Ἡ κ λ ε ἰ ς π. χ. δὲν ἠδύνατο νὰ κατασκευασθῇ ἄνευ προηγουμένης τινὸς γνώσεως τῶν ἰδιότητων τοῦ σιδήρου, τῆς μεθόδου τοῦ ἐξάγειν αὐτὸν ἐκ τῶν μεταλλείων, καθὼς ἀκόμη καὶ τοῦ δουλεύειν τὸ μέταλλον.

Τὸ δευτέρον ἀπαιτούμενον εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς γνώσεως ταύτης εἰς ὠφέλιμόν τινα σκοπόν· ὁ συμπερασμὸς δηλαδὴ ὅτι ἰδιαίτερόν τι σχῆμα διδόμενον εἰς τὸ

(*) Ὅρα καὶ Πρακτικῆς Ἠθικῆς Ἱστορίδ. Σελ. 115

(†) Διὰ τῆς λέξεως κόπος μεταφράζομεν τὴν λέξιν industrie (Φιλοπονία κυρίως), διὰ δὲ τοῦ ἐργασία τὸ travail ἢ labour.

μέταλλον, παρέχει τὰ μέσα τοῦ κλείειν θύραν τινὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον ἀπαιτούμενον εἶναι ἡ διὰ χειρὸς ἐργασία, συναρτώμενη ἐκ τῶν δύο πρώτων, ὡς τὸ σφυροκόπημα π. χ. τὸ ρίνισμα, ἡ συνένωσις τῶν διαφόρων μερῶν τῆς κλειδός κτλ.—Σπανίως ὁμως καὶ τὰ τρία ταῦτα ἐκτελοῦνται ὑπὸ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου. Συνήθως εἰς ἀνὴρ μελετᾷ τοὺς νόμους καὶ τὴν φύσιν, ἥτοι ὁ φιλόσοφος, ἡ ὁ περὶ τὰς ἐπιστήμας καταγινόμενος, ἐκ τῶν γνώσεων τοῦ ὁποίου βοηθεῖται ἕτερος εἰς τὴν ἐξαγωγήν τῶν ὠφελίμων προϊόντων, ἥτοι ὁ ἀγρονόμος, ὁ ἔμπορος κτλ. καὶ ὁ τρίτος ἄλλο παρὰ τὴν ἀπλὴν ἐργασίαν του δὲν ἔχει νὰ συνεισφέρει. Ἄς λάβωμεν εἰς παράδειγμα τὸν σῖτον ἢ τὴν ἄμπελον. Ὁ φιλόσοφος, ἡ ὁ γεωλόγος ἐξήτασαν πρῶτον τὴν φύσιν ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγήν τοῦ σπόρου ἢ τοῦ κλήματος, ἀκολούθως τὴν ἀρμοδίαν ὕψους τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ τὴν ἀρμοδίαν γῆν διὰ τὸ σπάρσιμον ἢ τὸ φύτευμα, καθὼς ἀκόμη καὶ τὴν ἀπαιτούμενην φροντίδα πρὸς τὴν ὠριμότητα τῶν φυτῶν. Ὁ ἰδιοκτήτης ἢ ὁ ἐπιστάτης τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ ἀμπελῶνος ἐφαρμόζει τὰς γνώσεις ταύτας εἰς τὸ ἀντικείμενόν του, προμηθεύει τὰ ἀπαιτούμενα μέσα πρὸς ἐξαγωγήν τῶν προϊόντων, καὶ αἶρει τὰ ἐντυγχάνοντα εἰς τὸν σκοπὸν του προσκόμματα. Ἀπλοῦς ἐργάτης τελευταῖον πρέπει νὰ δουλεύσῃ τὴν γῆν, νὰ σπείρῃ τὸν σπόρον, ἢ νὰ κλαδεύσῃ (κτλ.) τὸ κλήμα.—Τὸ αὐτὸ δὲ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν καὶ δι' ὁποιονδήποτε ἐμπορικὸν ἢ βιομηχανικὸν ἄρθρον.

Ἐκ τῶν εἰρημένων δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν ἐν γένει τὸν κόπον εἰς θεωρίαν, ἐφαρμογὴν καὶ πρᾶξιν. Κανὲν ἔθνος δὲν δύναται νὰ χαρῇ ἐντελῶς τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόπου του, ἂν δὲν ἐξέχῃ καὶ κατὰ τοὺς τρεῖς τούτους κλάδους, (*) καὶ τὸ ἔθνος, ὅπερ στερεῖται ἐνὸς τούτων, δὲν

(*) Ἐκ τούτου δὲ γίνεται πρὸ πάντων ἐπαισθητοτάτη ἡ ὠφέλεια πολλῶν ἐπιστημῶν, αἵτινες, ἐκ πρώτης προσόψεως φαίνονται ἀπλῆς μόνον περιττείας ἀντικείμενα.

δύναται ν' ἀποκτήσῃ προϊόντα, ἅτινα εἶναι ἄφευκτα ἐπακόλουθα τούτων. Οἱ μαῦροι τῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς π. χ. ἔχουσιν ἀρκετὴν ἀγχίνοιαν ἐκ φύσεως, καὶ εἶναι ἱκανώτατοι εἰς τὰς σωματικὰς ἐργασίας, ἐπειδὴ ὁμως ἐλλείπει ἀπὸ τοὺς κόπους των ἡ θεωρία καὶ ἡ ἐφαρμογή, εἶναι ἠναγκασμένοι ν' ἀγοράζωσι παρὰ τῶν Εὐρωπαϊῶν τὰ πανικὰ των, τὰ ὅπλα των, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἡ χώρα αὐτῶν, μ' ὅλον ὅτι εἶναι ἐκ φύσεως πολλὰ γόνιμος, φέρει τοσοῦτον ὀλίγα προϊόντα, ὥστε οἱ σωματέμποροι ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ ρέρωσι μεθ' ἐαυτῶν ζωτροφίας, διὰ νὰ τρέφωσι τὰ ἀνδράποδά των καθ' ὅλον τὸν πλοῦν.

Ο ΕΥΡΕΤΗΣ ΤΩΝ ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΩΝ.

Ὁ εὐρετὴς τῶν τηλεσκοπίων εἶναι Ὀλλανδὸς τις καλούμενος Ζαχαρίας Ἰανσένιος, τεχνίτης ὀμματοῦαλίων. Θέσας οὗτος κατὰ συμβεβηκὸς δύο ὑέλους, τὴν μίαν ἀπέναντι τῆς ἄλλης εἰς διωρισμένον ἀπόστημα, ἶδεν ὅτι παρίστων τὰ πράγματα πολὺ μεγαλύτερα· τὰ ἔβαλε λοιπὸν εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν, καὶ, κατὰ τὸ 1590 ἀπ. Χριστ. κατεσκεύασε κάτοπτρον δώδεκα μεγάλων δακτύλων κατὰ τὸ μῆκος. Καὶ αὕτη ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τοῦ τηλεσκοπίου, τὸ ὁποῖον ἀκολούθως ἔφθασεν εἰς τὴν γνωστὴν μας τελειότητα. — Ὁ αὐτὸς δ' ἐφηῦρε καὶ τὸ μικροσκόπιον.

Ἡ ΠΑΙΔΕΙΑ Εἰς τὰς ΓΥΝΑΙΚΑΣ.

Σιμὰ τῶν ἄλλων καλῶν τὰ ὅποια ἡ παιδεία δύναται νὰ προξενήσῃ εἰς τὰς γυναῖκας, τὰς ἀπομακρύνει ἀκόμη καὶ ἀπ' ὅλας τὰς ἀτοπίας, καὶ περιστέλλει μεγάλως τὴν διαγωγὴν των. — Ποία γυνὴ, π. χ. ἥτις ἐσπούδασε τὴν Γεωμετρίαν, θέλει ὑπομείνει νὰ χορεύσῃ ἢ νὰ τραγυρήσῃ ἑταιρικῶς, ἢ ποία, μαγευομένη εἰς τοὺς θεῖους λόγους τοῦ Πλάτωνος καὶ Ξενοφώντος θέλει πιστεύει πλέον τὰς γοητείας καὶ τὰς ἐπιδὰς τῶν κλάνων; Ἄν δέ τις ἐπαγγέλλεται ὅτι θέλει καταβάσει τὴν σελήνην, εἰς τὸ τοιοῦτον δὲν θέλει γελάσειν ἢ γυνὴ ἥτις ἐσπούδασε τὴν Ἀστρονομίαν, καὶ ταναίσει τὴν ἀμάθειαν καὶ ἀβελτηρίαν τῶν εἰς τὰς τοιαύτας μαρολογίας πειθομένων γυναικαρίων; (Πλουτάρχ.)